

Izbaja vsaki četrtek
ob 3. uri popoldne.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone,
za pol leta 2 krone.
Za manj premožne za celo leto 3 krone,
za pol leta 1.50.
Za Nemčijo je cena
listu 5 K, za druge
dežele izven Avstrije
5 kron.

Rokopise sprejema
„Narodna Tiskarna“
v Gorici, ulica Veteriništvo 9.

Naročnino in naznani spremembe
upravnemu v Gorici,
Semeniška ul. št. 16.

Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Gospodska ul. 9, v ulici Silvio Pellico, v ul. Ponte Nuovo 9, v Kapucinski ulici 1, v Semeniški ul. 12, v prodajalni »Kat. tiskov. društva« Semeniška 10, v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalnišču nasproti mestnem vrtu, po 8 v.

Oglasni in poslanice se računajo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XIX. letnik.

V Gorici, 3. avgusta 1911.

31. številka.

Propadajoče mednarodnjaštvo.

Zaključilo se je prvo zasedanje nove poslanske zbornice in zanimivo je videti, kako so se predružile razmere pri onih strankah, ki so se dosedaj smatrale kot večje stranke.

Posebno zanimive so spremembe, ki so se izvršile med socialisti, to je med ono stranko, ki hoče vse druge strmoglavit in ki kriči v zbornici bolj kot vse druge skupaj. Razdor, ki je nastal v socialistični skupini v prvi ljudski zbornici, se je sedaj tako razvil, da je nastala med socialisti ločitev.

Čeravno trobijo naši socialisti, da so vsi rdeči bratci zastopani na Dunaju od 82 zastopnikov, se mora vendar to število zmanjšati za 26, kajti ravnotoliko Čehov se je izločilo iz socialistične parlamentarne skupine, ker nočejo ničesar vedeti o nemških nasilstvih v njih vrstah.

Češki sociji so se osamosvojili ter tvorijo sedaj samostalen klub, kateremu so se pridružili tudi moravski socialistični poslanci, da se bojujejo za skupne interese svojih dežel.

Dunajski nemški sociji so zaradi tega iz sebe ter očitajo Čehom, da hočejo s to ločitvijo na vsak način veljati za dobre narodnjake.

Ali Čehi se ne zmenijo za nemško razsajanje še manj pa za mednarodnost socialistov. Pred par dnevi je celo v Ohocu pri Brnu podpredsednik češkega socialističnega parlamentarnega kluba izjavil, da nočejo češki socialistični poslanci zato biti v skupnem klubu z Nemci, ker so nemški sociji kakor vsi drugi Nemci oholi ter hočejo povsod vladati. Češki klub pa bode od slej samostojno nastopal.

Ta ločitev se ni le formelno temveč tudi v dejstvu izvršila. Tako so že v prvi seji minolega zasedanja predložili Čehi in Nemci vsaki posebej svoje predloge.

Čehi so spoznali, da je mednarodnost le fraza, ki jo rabijo Nemci, samo da jih privabijo v svoj klub ter da zomorejo potem čez nje gospodariti.

Ravno take kot med socialističnimi poslanci so razmere tudi v njih organizacijah. Vedno kriče o mednarodnosti, med tem ko morajo manšinski narodi v njih organizaciji plačevati prispevke zato, da se jih potem od lastnih sodrogov zaničuje, ker niso njih narodnosti. Ravnotako se godi slovenskim socialistom, ki se v svoji miroljubnosti pustijo mamiti z mednarodnostjo. Ko so pa v soc. organizaciji, pa postajajo poturice, bodisi Lahi ali Nemci (žeženčarji), ker se nočejo izpostavljati zasmehovanju lastne narodnosti.

Iz tega lahko vsak razvidi, da ni vse v redu med rdečimi bratci.

Polom goriške „Banke Popolare“ pred porotniki.

V sredo se je zaslišal priča Leonhard Nodus, bivši „Bančni“ uradnik. On je bil korespondent. Vedel je, da se je igralo, a za tretje osebe.

Govorilo se je v „Banki“, da so bili nekateri podpisi na menjicah ponarejeni.

Voditelj okrajnega glavarstva v Tržiču Josip Gasser je bil vladni komisar in je imel paziti na to, da se ne vršijo prestopki proti pravilom. Začetkom I. 1909 je izvedel, da je Colle

izpuščen iz službe in slišal je, da se gre za nepravilnosti. Na njegovo vprašanje se mu je odgovorilo, da se gre za malenkosti ter da je že vse v redu. O igrah se ni govorilo, marveč o kupčilji s Confortijem. Priča sam ni vedel ničesar o igrah. O polomu je izvedel še le v aprilu 1909 od Lenassija. Zgube so se takrat cenile na 800.000 K.

Priča Rudolf Močnik je bil uradnik „Banke“. On je vedel, da sta igrala Colle in Luzzatto in sumil je, da igra tudi „Banka“.

Potem se je zaslišal Emil Schwarz, ki je bil predsednik likvidacijskega odbora. Povedal je, da so bile Confortijeve knjige v popolnem neredu.

Pri „Banki“ sami so bile tudi nepravilnosti, glavna je bila ona, tičoča se 260.000 K, v bilanci I. 1908, katere bi bila dolžna podružnica v Pulju.

O izgubah pri igri si ne dalo nič konstatirati, ker niso bile vpisane.

200 neprodanih akcij je bilo vpisani na Luzzattovo ime potem na ime njegovih sinov in konečno na ime Pianija.

Neiztirljivih dolgov so dognali za 892.806 K. Potem so še druge izgube, skupno okoli 1.783.000 K.

V četrtek se je nadaljevalo zasliševanje priče Schwarz. Rekel je, da bi se bilo nadzorništvo prav lahko prepričalo o nerednostih in nepravilnostih pri „Banki“, če bi bili pogledali v tekoči račun za I. 1908 od puljske podružnice.

Priča Alfred Bozzini je bil pozvan, da izpove o falcificiranih podpisih na raznih menjicah. Rekel je, da mu je brat Hektor, ki je sedaj v Ameriki, pravil, da so se konstatirali na raznih menjicah ponarejeni podpisi, kar se je sumilo, da je Colle sam napravil.

Priča dr. Ivan Bader je izpovedal na dolgo in široko o dogodljajih. Bil je od I. 1907 član načelstva. Vstopil je mesto Bolaffia, ki ni hotel podpisati za 1 mil. posojila, ki ga je hotela najeti „Banka“ pri banki „Union“. Goriška „Banka“ je izgubila z Bolaffijem imovito osebo. Zato sta se Lenassi in Bombig obrnila na pričo.

Pri seji 29. dec. 1908 je Lenassi povedal, da je Colle izpuščen iz službe zaradi nekih neredov. Colletov dolg v znesku 100.000 K pa da je krit s hišami.

Kupčija s Confortijem je bila pogubonosna.

Po odhodu Colleta je pisal sejne zapisnike Luzzatto. A pri seji 29. dec. 1908 je izpustil iz zapisnika poročilo prodsednika, da je bil Colle izpuščen iz službe ter, da stoji „Banka“ na trdnih nogah.

Priča je bil član likvidacijskega odbora. Iz računov Confortijevega podjetja niso mogli priti na čisto. Po nekem izkazu, sestavljenem od tvrdke je bil Conf. upnik za črez 250.000 K.

Toda to je bilo le fingirano. Od 250.000 K iztrirjali smo samo okoli 30.000 K.

Likvidacijo je prevzela „Banca Commerciale Triestina“. Zahtevala je garancijo za 1 milijon kron ter še drugih naknadnih 500.000 K od načelstva „Banke“. Primanjkljaj je takrat znašal 2.000.000 K. Nekateri člani načelstva (Luzzatto, Lenassi) so garantirali za gotov znesek. Ko je pa „Banca Commerciale“ dala zarubiti one zneske, se je konstatiralo, da nimajo ničesar in da so lastnice vsega imetja soproge.

Likvidacija je bila težka. Iz dnevnikov in drugih zapiskov ni bilo mogoče ničesar razumeti. Na več mestih so bili popravki ter številke tudi ostrgane.

Likvidacija je bila 230.000 K: 130.000 K provizije „Banka Commerciale Triestina“ in 100.000 K se je pa izplačalo likvidatorjem in raznim odvetnikom v Italiji.

Glede Wassermannovih menjic za 300.000 K je priča izpovedal, da so morale biti tajno djane v blagajno in sicer se sumi na Luzzatta, tako mu je povedal Marina.

V petek se je nadaljevalo zasliševanje Baderja. Rekel je, da je Luzzatto zapustil Gorico v najkritičnejšem trenutku, to je takrat, ko so se konstatirale vse izgube. To Luzzattovo potovanje je spravilo vse v največje začudenje.

Na vprašanje državnega pravnika je priča izjavil, da je lahko mogoče, da so se na raznih pismih ponaredili podpisi članov načelstva.

Priča ima vsled poloma izgubo v znesku 470.000 K, pa misli, da bode izgubili še kakih 100.000 K.

Drž. pravnik je nato izjavil, da si pridržuje pravico postopati proti Luzzattu, ker je celo svoje premoženje del vpisati na ime svoje žene, zato da se mu ne more ničesar zarubiti.

Nato se je zaslišal bratanec Luzzatta Josip Pavia, ravnatelj filialke „Credita“. Rekel je, da je imela „Banka“ prej opravila s tvrdko Jona, ko se je ustanovila podružnica „Credit-a“ v Gorici, pa s tem.

Luzzatto je imel z „Creditom“ malo posla. Samo, ko je bila „Banka“ v likvidaciji, rekel je Luzzatto priči, naj vzame iz „Banka“ neke Luzzattove vrednostne papirje.

Drž. pravnik je nato vprašal, če je res, da se pri vseh bankah falzificirajo bilance. Priča je to odločno zanimal.

Priča je nato izjavil, da ni on plačal od svojega 100.000 K zato, da se reši Luzzatto preiskovalnega zapora, marveč, da je to storil na ukaz druge osebe.

Priča je rekla, da si je predstavljala „Banko“ kot v popolnem neredu, da član načelstva ni smel ničesar podpisati, če je vedel, kako stoję stvari pri „Banki“.

Novomašniku č. g. Andreju Rusiju.

(Napitnica pri slavnostnem obedu dne 30. julija t. l. v Kamnjah.)

Predragi novomašnik!

Z današnjo slavnostjo začenja se delo Tvojega življenja. Zato imej kot v navodilo to moje slavnostno voščilo: Življenje naše je oranje, oranje naše delovanje, Orača glej, kako se trudi v domači zemlje trdi grudi! Nazaj in v stran se ne ozira, pogumno se naprej upira. Od daleč že na konec pazi, da s poti ravne ne zagazi. Do tal na nizki plug se sklanja, se silo vso se vanj zaganja, da razore dovolj globoke za sabo pušča in široke.

Le s trdim delom je mogoče premagati mu vse težkoče. — Tako, predragi Tvoje delo, vrši naj se življenje celo! Pogumno loti se dejanja, ki Ti nebo je zdaj naklanja! Naj te nikdar nobena sila od dela ne bi odločila! Na konec skrbno se oziraj, nevstrašno se naprej upiraj! Z rečjo postransko se ne moti, od ravne ne odstopaj poti! Ponizno sveti stvari služi, s ponižnostjo pogum mi druži! Sledove vztrajnosti globoke za sabo puščaj in široke! Z močjo junaska bo mogoče premagati Ti vse težkoče. — Tako Ti polje obrotilo obilno žetev bo v plačilo; tako si v žitnice hramove stotere spravil boš sadove in ž njimi šel boš v sveti raj, užival tam jih vekomaj! Izpolni Bog naj te želje: Bog živi Te na veki vse!

V sjetu se je načrtovalo zaslijanje dr. Baderja. Zaupanje, ki ga je imel v Luzzatta, izjavlja priča, je izginalo, ko so prišli na to, da je Luzzatto izbrisal 12.000 K svojega dolga, ki so bile potem vpisane na račun Colleta.

Potem je priča rekla, da je najboljši dokaz, da je zavodu zaupal, pač ta, da je, predno se je podal l. 1909 v Tunis, vložil v "Banko" 35.000 K, med tem ko je Lenassi takrat dvigal svoj in svojih sorodnikov denar. Tudi prof. Žnideršič je Lenassi svetoval dvigniti načrtovali denar.

Na pritisk drž. pravnika, predsednika in nekaterih porotnikov je Lenassi sedaj povedal, da sta bila Colle in Luzzatto sporazumljeni. Luzzatto je držal sejne zapisnike doma. Še le potem, ko je dr. Gasser prišel v "Banko", se ga je prisililo prinesi te dokumente v "Banko". Luzzatto je tudi imel Wassermannove menjice doma in je bil tudi on tisti, ki jih je djal potem v blagajno. O vsem tem je Lenassi še pozneje izvedel. Colle je igral z namenom, da oškoduje "Banko". On je skrival korespondenco, falzificiral je knjige in ponaredil je tudi imena Vidmarja in Slokarja na menjicah. Tudi menjico z imeni Conforti in Colle ter podpise Savorgnana in Senuttija je ponaredil.

Iz neke izjave državnega pravnika je posneti, da bodo drž. pravništvo tudi proti Lenassiju naperilo drug proces in sicer zaradi odtegnitve svojega imetja opravičenemu rubežu.

Nato je državni pravnik predlagal, naj se zasliši še mnogo drugih prič.

V pond. je predsednik naznani, da je sodni dvor sklenil zaslišati pričo Bedon in prof. Žnideršiča. Predlog, da se še druge priče zaslišijo, je sodni dvor odklonil.

Drž. pravnik si je pridržal pravico do pritožbe ničnosti.

Nato je začel prof. Vierthaler podajati sliko o poslovanju v "Banki". Začetkom so bile knjige v največjem redu. Pozneje so bile površno vodjene. Bilo je mnogo popravkov, strgano je bilo mnogo in cele strani pobaranje z barvano vodo. Koncem l. 1908 pa je bil nered nepopisan.

Sistem knjigovodstva je bil tak, da bi ga bil lahko vsak razumel. Nato je našel nekatere nerdenosti in nepravilnosti. Pregledovalce računov se je lahko osleparilo, ko se je v knjigah vpisovalo, kar se je komu zdelo. Iz vopreda v knjige se je dobil utis, da sta bila dva ali trije, ki so vodili "Banko".

Goljufalo se je lahko, ker so člani nadzorstva zaupali osobju in vse slepo podpisovali.

V torek in včeraj je prof. Vierthaler nadaljeval svoje izpovedbe kot izvedenec. (Dalje prihodnjic.)

Politični pregled.

Državni zbor.

V četrtek je govoril voditelj trgovinskega ministerstva glede draginje mesa in glede uvoza argentinskega mesa. Na koncu govora je izjavil, da se bo vlada prizadevala, da se vprašanje ugodno reši.

Predlogi glede draginje mesa so se odkazali draginjskemu odseku.

Potem se je nadaljevala debata o dogodkih v Drohobyczu.

Državni zbor je v petek v drugem in tretjem čitanju vsprejel bančno predlogo in vladne predloge, ki so s tem v zvezi. Nato je zbornica nadaljevala razpravo nujnega predloga glede volilnih dogodkov v Drohobyczu.

Zbornica je na sobotni seji razpravljala o predlogih, ki jih je v petek stavljal draginjski odsek. Poročalec je utemeljeval predloga. Nato je povzel besedo ministerski predsednik baron

Gautsch, ki je med drugim reklo, da sta nevsprejemljivi 2 točki predlogov: točka, s katero se pozivlja vlada, naj ukrene potrebne korake glede nabave mesa, ne oziraje se na odnošaje z Ogrsko in točka, ki pozivlja vlado, naj se uvaža živo živino iz balkanskih dežel. Vlada ne more in ne stori tega, vlada ima dolžnost, da izjavi to odkrito zbornici splošne volilne pravice; zbornica naj odloči. Govornik je povdarjal, da je vlada odločna, da odpomore draginji, toda treba je ustvariti produktivne sile v deželi; in teh sedaj manjka. — Na to je povzel besedo posl. Spaček. — Po nadaljnji debati se je glasovalo o predlogu draginjskega odseka. Prvi del predloga, tičič se neomejenega uvoza prekomorskega mesa, je bil v poimenskem glasovanju odklonjen z 251 proti 174 glasom. Resolucija Stözljeva, v kateri se pozivlja vlada, naj stori vse, da se bo prekomorsko meso uvažalo po potrebi, je bila odklonjena s 191 proti 182 glasovom. Potem se je glasovalo o drugem delu predloga, v katerem se pozivlja vlada naj prične s srbsko vlado pogajanja glede sprememb trgovinske pogodbe v smislu, da Srbija proti primerni koncesiji dovoli uvažanje žive živine in mesa v največem obsegu.

Najprej se je glasovalo o dodatnem predlogu Pantza, po katerem naj odpadejo besede "živa živina in". Ta predlog je bil vsprejet z 208 proti 197 glasovi. V poimenskem glasovanju je bil potem z 256 proti 172 glasom odklonjen predlog z besedami "živa živina in".

Istotako je zbornica odklonila predlog soc. demokratov, naj se Biederthovo ministerstvo stavi pod obtožbo.

Vsprejeti sta bili tudi trgovinski pogodbi s Črnogorom in s Portugalsko.

Glede krvavih dogodkov v Drohobyczu je bila vsprejeta resolucija, naj vlada vso zadevo strogo preiše in potem sporoči zbornici o izidu preiskave.

Nato je predsednik naznani, da je zasedanje odgovljeno in da se prihodnja seja poslancem naznani pisnim potom na dom.

Počitnice državnega zabora.

Od ene strani se zatrjuje, da bo parlament zoper sklican v drugi polovici meseca septembra, od druge strani pa se vzdružuje vest, da bo sklican še sredi oktobra.

Deželni zbori.

"Tagespost" poroča, da se bodo deželni zbori sklicali meseca septembra.

Notranjepolitični položaj.

V Pragi prevladuje mnenje, da bo državni zbor zboroval še pred česko-nemškimi spravnimi pogajanji in da bo baron Gautsch brez ozira na to, ali pogajanja na Češkem vspejo ali ne, skušal sestaviti trdno delovno večino za brambni zakon. Ako se grofu Thunu posreči septembra meseca zbljati Čehi in Nemci, bo v pozni jeseni sklical češki deželni zbor in se bo narodno-politični odsek proglašil permanentnim, da konča spravno delo.

Pavšaliranje državnozborskih dijet.

Kot znano, bodo državni poslanci tudi v počitnicah vživali državnozborske dijete, kar je dalo v zadnjih sejah nemške nacionalne zveze povod tozadavnim diskusijam, kot poročajo nemški listi. Zlasti so povdarjali mnogi novovzvoljeni poslanci, da stavi to razmerje zbornico v nekako odvisnost od dobrohotnosti vlade, ki lahko tako nekako nagradi poslance z nadaljnjam izplačevanjem dijet ali pa jih z odgovitvijo parlamenta lahko kaznuje. Vsled tega trpi ugled zbornice med prebivalstvom. V nemški nacionalni zvezi se je sprožil predlog o pavšaliranju poslanskih dijet ter bo tozadenvno vprašanje v jeseni predmet parlamentarni akciji, v kateri bodo vse večje stranke enotno nastopile.

Zbornica je na sobotni seji razpravljala o predlogih, ki jih je v petek stavljal draginjski odsek. Poročalec je utemeljeval predloga. Nato je povzel besedo ministerski predsednik baron

Albansko vprašanje.

Kakor se zdi, se bodo nemiri v Albaniji mirnim potom potlačili. Albanci so namreč stavili Turčiji pogoje, pod katerimi odjenajo od ustaje. V zadnjih dneh se je turška vlada izjavila, da sprejme vse od Albancev stavljene pogoje. Tako se poroča v listih.

Darovi.

Jubilejni darovi za "Slovensko sirotišče":

Velerodna gospica Tonči Jakonič nabrala v nedeljo o priliki nove sv. maše svojega bratanca preč. g. Venčeslava Belča 50 K 16 v; Josip Kulot, trgovec v Gorici 2 K; neka gospodična nabrala o priliki nove maše č. g. Andreja Rustja v Kamnja h 29 K. K tej svoti je dodal p. n. g. Jernej Kopač, svečar v Gorici, še 2 K.

Bog plačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožeta I.

Domače in razne vesti.

Duhovske spremembe.

— Č. g. Tomšič Krištof, I. kaplan v Tolminu, gre za vikarja na Ponikve; na njegovo mesto pride semeniški duhovnik č. g. Anton Rutar. Č. g. Štefan pl. Posarelli, II. kaplan v Tolminu gre za vikarja na Gradišče. Novomašnik č. g. Carlet Hektor gre za kaplana v Ročinj, Č. g. Gerbec Anton, kaplan v Kobarišu in upravitelj trnovskega vikarijata gre za kurata v Mirnik; na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Ivan Kodrič. Novomašnik č. g. France Pahor gre za II. kaplana in provizoričnega kateheteta v Komen. Č. g. France Švara, kaplan v Devinu gre za vikarja v Šempolaj; na njegovo mesto pride č. g. Ivan Kos, I. kaplan v Cerknem; na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Ivan Pišot. Preč. g. Josip Abram, kurat v Biljah gre za vikarja v Obloke; na njegovo mesto pride č. g. Ciril Zamara, kaplan v Solkanu; na njegovo mesto pride novomašnik č. g. Andrej Rustja. Č. g. Josip Godnič ml., kaplan v Volčah gre za vikarja v Ravnicu; na njegovo mesto pride semeniški duhovnik č. g. Vinko Šanta. Preč. g. Ivan Rejec, prefekt in knjižničar v bogoslovnem semenišču gre za župnijskega upravitelja v Ajdovščino; na njegovo mesto pride preč. g. Alojzij Novak, župni upravitelj ravnotam.

Duhovne vaje za duhovščino gorische nadškofije bodo v Gorici od 18. do 22. septembra. Vodil jih bo opat Zeller iz sekovske škofije.

Konferenca avstrijskih škofov se bo letos vršila, kakor navadno, novembra meseca; pred to konferenco se bo pa sklicala najbržje začetkom septembra posebna konferenca, ki se bo bavila s papeževim motuproprio glede praznikov. Škofovi bodo svoje želje Sv. Očetu razložili v spomenici. Splošno mnenje je to, da naj se prazniki ne omeje. Škofov je došlo od strani vernikov in korporacij že veliko prošenj v tem oziru.

Letošnji katehetski tečaj v Zagrebu od 8. do 10. avgusta. — Priprave za V. hrvatsko-slovenski pedagoško-katehetski tečaj so dokončane. Čas je primerno izbran, dalja ni taka, stroški minimalni, zato smemo pričakovati, da bo zastopstvo iz Slovenije častno in številno. — Odbor za prirejanje tečajev je postal obvestilo vsem slovenskim in hrvatskim škoftijskim in nadškoftijskim ordinarijatom. Večinoma je bil tečaj oglašen in priporočen po škoftijskih listih.

Katoliški shod Jugoslovanske mladine ob desetletnici slov. kat. akad. tehn. društva "Zarje" dne 24., 25., 26. in 27. avgusta 1911 v Ljubljani. Vspored: I. Dne 24. avgusta: Ob 3. ur popoldne: Občni zbor "Slovenske dijaške zveze". Ob 4. uri popoldne: Občni zbor "Slovenske Straže". Ob 8. uri zvečer: Pozdravni večer, ki ga priredi Slov. katol. akad. tehn. društvo. II. Dne 25. avgusta: Ob pol 9. uri dopoldne: Sv. maša. Ob 9. uri dopoldne: Slavnostno zborovanje ob desetletnici Slov. katol. akad. tehn. društva "Zarje". Ob 3. uri popoldne: Zborovanje dijašta v odsekih. Ob 7. uri zvečer: Akademija, ki jo priredi "Hrvatski dijački savez" nato predstava, ki jo prirede slovenski abiturientje. III. Dne 26. avgusta: Ob 8. uri dopoldne: Vzporedno zborovanje: 1. Skupno zborovanje dijašta. 2. Delegacijsko zborovanje; a) Mlađinskih zvez, b) Marijinih družb, c) "Orlov", d) Društva rokodelskih pomočnikov. Ob 11. uri dopoldne: Občni zbor "Sloven. krščanske zveze". Ob 3. uri popoldne: Občni zbor "Lige slovenskih katoliških akademikov". Ob 5. uri popoldne: Skupno zborovanje vseh mlađinskih organizacij. Ob 8. uri zvečer: Vzporedno: a) Komerz "Lige"; b) Predstava v "Ljudskem domu". IV. Dne 27. avgusta: Ob 8. uri dopoldne: Sprevod k sv. maši. Ob 9. uri dopoldne: Sv. maša na Kongresnem trgu. Ob pol 10. uri dopoldne: Manifestacijski obhod. Ob 10. uri dopoldne: Ljudski tabor. Ob 4. uri popoldne: Javna telovadba "Orlov". Ob pol 7. uri zvečer: Nastop zvez pevskih zborov "Sloven. kršč. soc. zveze", aranžira Slovensko glasbeno društvo "Ljubljana".

Dijaki na katoliškem shodu Jugoslovanske mladine. — Pozivamo te, potem opetovanje vse naše dijake, ki se nameravajo udeležiti shoda in žele, da jim preskrbi pripravljalni odbor obede in prenočišča, da se mu čimprej po dopisnici zglaše. Zadnji rok 12. avgust. Naslov: Pripravljalni odbor za kat. shod Jugoslovanske mladine v Ljubljani, Kat. tiskarna, III. nadstropje. Od odbora prejmo potem posebne zglaševalne pole, na katerih bodo natančne označili, za katere dneve žele prenočišč in obedov. Kdor se ne zglaši in ne izpolni pole, ne more reflektirati na pomoč odborovo. Kosilo bo stalo K 1—, večerja —60 v, prenočišča bodo zastonj. Posebnih vlagov dijaštvu, ki mora priti v Ljubljano že 24. ali 25. avgusta, ne bo moglo uporabiti, tudi za pot proti domu ne. Ta navodila veljajo za vse dijake brez razlike študij, tudi za akademike. Dijaki pevci naj se vrhu tega prijavijo še po posebni dopisnici slov. glasbenemu društvu "Ljubljana", (Ljubljana, Frančiškanska ul., Union) in navedeo svoj glas. Od društva dobe note onih skladb, ki se bodo proizvajale ob priliki shoda. — Dijaštvu prosimo, da se tem pozivom takoj odzove, da olajša priprave. — Dijaški odsek pripravljalnega odbora.

Dispenzirani so vsi avstrijski verniki dne 18 avgusta od prepovedi zauživanja mesnih jedi. Ta dan je namreč petek in je rojstni dan našega presv. cesarja. To razglaša preč. knezonadškoftijski ordinarijat po nalog dunajske nunciature.

Poročil se je na Blejskem jezeru dne 29. t. m. dopoldne bivši goriški deželni poslanec, inženir-geometer in posestnik g. Lapante z gdč. Lukman iz Gorice. Poročil ju je župnik pri Sv. Ignaciju preč. g. J. Kokošar.

Iz namestništva. Tržaški namestnik princ Hohenlohe se je podal na poletne počitnice. Za časa njegove odsotnosti bo vodil namestništvo namestništveni podpredsednik Henrik grof Attems.

Med železničarji. — Društvo katoliško mislečih železničarjev "Prometna

(Dalje v prilogi.)

zveza“ lepo napreduje. Prodrlo je to društvo tudi tam, kjer je bilo najmanj upanja, namreč v Trstu. Tu ima mlada skupina že 50 članov.

Dne 2. julija imeli so krščansko misleči železničarji zborovanje v Ljubljani. Razpravljalje so se stanovske zadeve. Sestavile so se velevažne rezolucije, ki se bodo predložile poslancem S. L. S., da se zavzemajo za zahteve železničarjev. Navzoča sta bila poslanka prof. Jarc in dr. Krek. Obljubila sta v imenu „Slovenskega kluba“, da se bo isti resno zavzel za zahteve slovenskih železničarjev.

Na istem zborovanju se je tudi sklenilo prirediti shod na Primorskem. Društvo sledi temu sklepu s tem, da sklicuje za nedeljo, dne 6. avgusta t. l. ob 6. uri zvečer shod članov in sodelnikov „Prometne zvezze“ v Dornbergu v „Orlovske Dom“. Tovariši! Ulijudno ste vabljeni, da se kolikor mogoče mnogočtevno udeležite tega shoda. Tovariši! Zavedajte se, česar vam je treba!

Iz Aspanga na spodnjem Avstrijskem. Tu v Aspangu sta bili zaporedoma dve slavnosti, prva je bila vesela, druga pa vesela in žalostna.

Prva, vesela slavnost je bila v nedeljo dne 23. julija. Pri slovesni sv. maši je blagoslovil en preč. g. kanonik zastavnik nemškega katoliškega delavskega društva. Bilo je pri slavnosti navzočih 10 društev, s 7 zastavami. Seveda je bilo vse nemško.

Ob 4. uri pop. je bil javen shod v hotelu pri „Črnem orlu“. Govorila sta dva državna poslanka nemške krščanske soc. stranke. Ali Nemec naj bode kakoršne stranke si budi, dela in govori le za nemščino — vse naj bi bilo nemško. Vsi so enaki.

Druga slavnost je bila v nedeljo dne 30. julija. Ta dan je namreč daroval č. g. Guttenecker novo sv. mašo v gorenjem Aspangu. Na trgu pred cerkvijo je bilo prav lepo. Navzočih je bilo 15 duhovnikov, pri procesiji je svirala godba, pri maši je pel mešan zbor spremeljan z orkestrom. Opomniti moram, da je tukaj pri maši vedno vse učiteljstvo, ne pa kakor pri nas, da, če že gre v cerkev, da sloni od zadej pri cerkevnih vratih. S takim učiteljem bi Nemci takoj odražali.

Cerkev je bila polna najrazličnejšega občinstva. Ta slovesnost je trajala do poldneva. Ko je bila sv. maša končana, je novomašnik blagoslovil navzoče. Tu so nekateri zapazili, da gori Gutteneckerjeva hiša, ki je kakih 12 minut oddaljena od cerkve. Tako je bilo vse v plamenu in, ker so ljudje prišli prepozno zaradi oddaljenosti od cerkve, je vse do tais pogorelo. Hiša so tu namreč stare ter z deskami in slamo krite. Velika suša je vse posušila in

ogenj se je hitro razširil. Zgorelo je vse do tal. 20 prasičev in nekaj ovac je v ognju poginilo.

Pred nekaj dnevi pa je zgorela gostilna na „Kulmi“.

Sušo imamo tudi mi, nobenega znamenja ni, da bi kmalu prišel dež.

Za povzdigo ovjereje. Deželni živinorejski nadzornik g. Milton Klavžar se poda po nalogu poljedelskega ministerstva za en mesec na Tolminsko, da proučuje gorske razmere za ovjerejo.

C. kr. okr. glavarstvo v Gradišču naznanja: Vsem občinskim in duhovnim uradom političnega okraja. Z ozirom na hudo vročino je c. k. okrajno glavarstvo do druge odredbe določilo uradovanje vsaki dan od 7. ure zjutraj neprerogoma do ene ure popoldan. Navedene urade se naproša da razglasijo javnosti to odredbo.

Otvoritev „Slov sirotišča“ bo mogoča le, ako se oglesi 24 do 30 gojencev oziroma gojenk, za katere bi hoteli stariši ali varuhhi oziroma občine kaj plačevati. Čas zglasitve je do 15. avgusta. Mesečnina se določi po dogovoru.

Novinci bodo letos vpoklicani 5. oktobra, prostovoljci in pomorščaki 1. oktobra, nadomestni rezervisti 3. oktobra.

V pojasnilu. — Nekateri so oglas tvrdke Teod. Hribar v našem listu krivo razumeli. Tvrda ni iskala trgovskega sodruga (kompanjona), ampak le trgovskega pomočnika.

Nova odkritja v postojnski jami. Poroča se, da so te dni odkrili v postojnski jami nove hodnike s krasnimi umetninami. Sedaj meri postojnska jama na daljavo 21 km.

Kolera. V Trstu se vsaki dan čuje o kakem novem slučaju kolere. Včeraj so imeli dva slučaja.

V Schwarzenau na Nižeavstrijskem so imeli en sumljiv slučaj.

V Parizu sta nastopila dva kolere sumljiva slučaja.

Sredstvo proti koleri. — Iz Rima se poroča, da je neki znani kemik iznašel neko sredstvo proti koleri, ki se bo prodajalo pod imenom „Vibriolisin“ in ki je v številnih slučajih imelo presenetljive uspehe. Italijanska vlada bo z novim sredstvom pustila nadaljevanje poizkuse.

Revizija ljudskega štetja v Trstu. C. kr. ministerstvo za notranje zadeve je odredilo, da se ima izvršiti revizija ljudskega štetja v Trstu glede občevalnega jezika.

Skoro gotovo bo izšla enaka odredba tudi glede ljudskega štetja v Gorici.

„Piccolo“ in revizija ljudskega štetja. — „Piccolo“ se strašno jezi nad tem, da se bodo vršila vladna revizija ljudskega štetja glede občevalnega jezika. V svoji jezi pravi, da bodo vladni

organji sešeli manj Slovencev kot pa magistrat. Vederemo!

Ponarejeni 10kronski bankovci krožijo sedaj po Trstu. Ti so pa tako slabno ponarejeni, da jih vsakdo lahko precej spozna. Najbolj pa ga spoznaš na tem, da ima na obeh straneh nemški napis.

Velik požar na Dunaju. — V četrtek ob 7:15 zvečer je izbruhnil ogenj na razsežnih skladiščih lesa Severne železnice, ki se je v kratkem času silno razširil. Zažgal je neki odpuščeni diurist, ki se je sam prijavil. Vsako gašenje je bilo zaman, zato so se gasilci omejili na to, da so čuvati sodne objekte zaloge premoga in petroleja severne železnice. Ceste v okolici skladišč lesa so bile zaprte od kordona redarjev in vojakov. Plamen je bil videti daleč na okolu.

Požar na skladišču lesa na postaji severne železnice so včeraj lokalizirali. Zgorelo je okoli 77.000 m³ lesa v vrednosti 800.000 K. Gasilo je 530 gasilcev, na lice mesta je došlo tudi 600 redarjev, 3000 vojakov in 1800 železničarjev. Med gašenjem je bilo poškodovanih 19 oseb.

Odprava nočnega dela žensk. S 1. t. m. je stopila v veljavo postava glede nočnega dela žensk. Žensko nočno delo je vsled te postave prepovedano v vseh onih podjetjih, kjer se ne izdeluje jedila, kakor konserve itd., ker bi sicer ta podjetja imela škodo s tem, da bi se poedine tvarine pokvarile.

Društvo Jugoslov. žel. uradnikov nam naznanja da se bo vršil njegov izredni občni zbor v nedeljo dne 6. avgusta ob 11. uri dopoldne in ne se le po ustanovnem občnem zboru „Zveze jugoslovenskih železničarjev“, kakor je bilo to pomotoma objavljeno v „Jugoslovenskem železničarju“.

Prepovedana potovanja častnikov v Italijo. Avstrijsko vojno ministerstvo je izdalо odredbo, da se nimajo predložiti prošnje za dopust v Italijo od strani častnikov in sicer zaradi nevarnosti kolere. To prepoved bodo občutili oni častniki, ki so bili namenjeni tudi z državno podporo si ogledati bojna polja v severni Italiji.

Na Praterju na Dunaju je kakor znano mnogo šotorov s „komedijami“. Gospodarji teh šotorov so potom depurtacije prosili dunajskega škofa Nagia, naj posreduje pri papežu, da se ne odpravijo za Dunaj prazniki, ker ravno ob praznikih imajo ti ljudje svoje najbolje dohodke in bi bili uničeni, če se prazniki popolnoma ali deloma odpravijo.

Pomanjkanje mleka vsled vročine. V več krajih Nemčije nastalo je vsled vročine pomanjanje mleka.

Pomanjkanje vode v Sarajevu. V Sarajevu je vsled suše nastopilo občutno pomanjkanje vode.

Ustavljeni delo. Vsled suše je v državi Karolina v Ameriki ustavilo delo 152 predilnic.

Prof. dr. Klebs, Berolin, piše: Odlične učinke, od toliko strani potrjene, naravne Franc Jožef-ove grenčice sem imel i jaz priliko preizkusiti z najboljšim uspehom pri različnih bolezenskih stanjih, zlasti tudi pri tuberkulozih. Videl sem, da je „Franc Jožef ova voda“ odstranila v začetku procesa nastalo zaprtje, ne da bi se pozneje pojavila toliko nadležna driska.

Na Labi se je nasedel parnik s 300 osebami, ker je voda vsled suše padla. Potniki so se izkrčali potom čolnov.

100 smrtnih slučajev je bilo letos dosedaj na Saksonskem vsled solčarice.

Votivna cerkev na Dunaju je bila te dni vsled vročine oškodovana. Razpočil se je namreč mramornasti tlak in sicer v dolžini 12 in širini 3 m ter se dvignil.

Na reki Labi je vsled suše skoro popolnoma ustavljen ladijski promet.

Propadanje socialne demokracije. V zadnjih treh letih so socialno-demokratične „strokovne“ organizacije v Avstriji silno nazadovale. Izgubile so 63.106 članov.

Morskega volka so vjeli v Pulju blizu mesnice, ki leži ob morju. Bil je dolg 1 in pol metra in tehta 38 kilogramov. Ubil ga je na suhem nek morski pomočnik. Domneva se, da se okoli Pulja podi še več te pošasti.

Garibaldinel za Albanijo. V torek zjutraj je policija na parniku „Gautsch“, preden je odplul iz Trsta v Dalmacijo, arretirala kakih 10 mladeničev, ki so bili namenjeni k ustašem v Albaniju. V njihovi prtljagi so našli popolno garibaldinsko opravo. Vsled tega je policija arretirala več oseb in izvršila več hišnih preiskav. Iztaknila je baje tudi hišo, v kateri so bile napravljene garibaldinske uniforme.

Mesne novice.

Naš prevzvani knezonadškof dr. Frančišek Borgia Sedej se je podal v torek na 14 dnevni dopust v Sekovo.

Smrtna kosa. V pondeljek ob 10. in pol uri ponoči je umrl v Gorici bivši učitelj goriške mestne godbe Konrad Cartocci. Pogreb je bil včeraj zvečer.

Iz mesta. — Žejen človek se poti po Travniku. Približa se voziček; nekaj zatrešči „limonada“. A ha! Pompir limonade, si mislim, pozna svoj meštir. In kaj ti ponudi, da se žejen človek nekoliko ohladi — ne povem amp'! prosim v imenu žejnega občinstva, naj mestni fizik ali c. kr. zdravnik prešče

Iz Aleksandrije.

V Aleksandriji, Egipt, 22. julija 1911.

V pasjih dneh smo! To vam kuha sedaj po Egiptu, da je joj! Ljudje kar zizajo po cestah od vročine. Pa vendar še daleč ni tako hudo, kot poročajo brzovajke iz Amerike, da jih tam vsled vročine toliko in toliko na dan pomrje. Če niso to takozvane amerikanade, si moramo pač pri tukajšnji vročini misliti, da Amerikancem rajše zavreje kri, ker imajo preradi viski in druge soredne mu pijače. Tukaj so bolj trezni oziroma zmerni ljudje, vsaj tisti, ki so več ali manj izpostavljeni solnčnim žarkom. Tisti pa, ki so bolj prijatelji alkohola, si navadno lahko privoščijo življenje v hladni senčici, kakor: pod širokolistnimi palmami na vrtu, v bogato opremljenih z dragimi zastorji skrbno proti solncu zavarovanih sobah, na sprehodu v avtomobilih in kočijah, ali pa jo popihajo iz Egipta za časa

pasjih dni. In tako se poživljajo na vročino. Špasno je za tujca opazovati nekatere Arabce nižnjih slojev v teh vročih časih. Kadar je vročje, si mi Evropeji pomagamo tako, da se kolikor mogoče lahko in tanko oblečemo, najrajši celo jopič slečemo, na glavo pa kako širokokrajno rešetu podobno pokrivalo potisnemo. Te Arabce je pa drugačna pamet srečala. To so posebne vrste ljudje. Kaj bi rekli pri vas, če bi se kedti upal na cesto, kadar najbolj solnce pripeka, tesno zapet v težko zimsko suknjo, glavo ovito z več metrov dolgo ruto? Primojveri, če bi ga ne imeli, da mu manjka vsaj eno kolce. Tukaj pa je taka navada, in zato se nobeden nič ne spodnika nad temi polletnimi kožuhari. Seveda je tudi med Arabci večina v opoziciji zoper tako nošo in zato jih je še več videti bosih, v nekakih spodnjih hlačah, po vrhu z dolgimi do pet segajočimi srnjami in s kakim brezkrajnjim torilcem na glavi.

Spol pa je med temi ljudmi, kar se mode tiče, najrazličnejši okus. Le ženske so revice vedno v črno oblecene s tisto krinko na obrazu, tako če jo pogledaš, ne veš, ali se ti smeje, ali joče, ali ti celo svoj — jezik kaže. Pa o tem basta!

Sedaj pa nekaj o bakšiu (napitnini). O tej stvarici se je tudi pri vas že veliko govorilo in pisalo, pa zgodibica, ki se je te dni v Kairi pripetila, je vendar tako mična, da bo naše rojake zanimala. Zato jo pa tudi povemo. Bakšiš je za te ljudi nekako srce omehkujoče sredstvo. Naj ima kedti še tako trdo srce, stisni mu v pest kaj okroglega, pa se mu bo tako omehčalo, da ti bo z običajnimi „maleš“ (naj bo) privolil, že kar hočeš. Niti možje postave se ne morejo ubraniti pred temi posledicami bakšija. Tako je torej te dni v Kairi omehčal bakšiš dvema policajema srce tako, da sta pozabila na svojo dolžnost. Pa glej ga zlomka, nekdo ju

je ovadil in bila sta vsled tega kaznovana. In kako neki? Eden je dobil sedem mesecev ječe, drugi šest mesecev in za zabelo po vrhu še prvi trideset udarcev na zadnjo plat, drugi pa prav, kakor je pri vas navada reči: celih petindvajset! In da bi njuni tovariši imeli kaj zgleda nad tem in si utrdili srce pred nevarnim bakšišem, je komandan policije ukazal, da se ju mora javno namazati. Vsi službe proti policiji so bili torej pozvani na dvorišče, kjer so tvorili špalir obema nesrečnikoma, ki sta se pod palico zvijala in stokala, da jih je kar v mozeg zeblo. Prizor za bogovelj! Pravijo, da bo ta zaled imel najbrže dobre posledice, pa vendar tudi s tem ne bodo bakšija tako hitro s sveta spravili.

Kakor vsako leto, se je tudi letos v južnih krajih pojavila tista vsljiva pa strašna ženica, ki se ji pravi — klera. Do sedaj nismo v Egiptu slišali še o nobenem slučaju. Strogo pazijo na

iz kakih snovi je pripravljena ta pijača — posebno sedaj ob nevarnosti kolere. — Umazana roka do lakača ako ne više, z umazano srajco — to oboje pomoči „pompir“ limonade v kotel; zamazan in od muh oblizan kozarec ti napočni z neznano tekočino (v kotlu plava pol omajka ali lupine limone) in tem naj si človek odpomore v želi! — Zdravstvena komisija kje si?

Deželal zavod guhonemih je zaključil te dni Šolsko leto kot navadno z razstavo ženskih ročnih del, rizb in drugih v zavodu izdelanih reči. V zavodu je bilo v minolem Šolskem letu 33 moških in 35 ženskih gojencev. Po norodnosti je bilo 42 Slovencev in 26 Italijanov.

Trgovska zbornica naznanja, da se bode v njej uradovalo odslej pa do 15. septembra od 8.—12. ure predp. ter od 4.—6. ure pop.

Iz goriške okolice.

g Delitev sv. birmi in kanonična vizitacija za Šempetersko dekanijo bo najbrže v začetku oktobra t. l.

g Osek. (Nova maša). — Slovesno se je vršila minula nedeljo nova maša našega domačina, č. g. Venceslava Belča, sina našega g. nadučitelja. Osečani smo se uže cel teden pripravljali na to slovesnost. Na predvečer smo začigli nad Osekom velik kres, ki je naznanjal, da stojimo Osečani pred slovesnim dnevom. Slavolok je bil postavljen, mnogo zastav je vihralo, vse je bilo veselo. V procesiji je šel novomašnik obdan od velikega duhovskega in posvetnega spremstva v slavnostno preoblečeno cerkev. Cerkveni govor je obdržaval veleč. g. dr. Srebrenič. Potem je pel novomašnik prvo slovesno sv. mašo. — Slovesnost je minula v najlepšem redu. — Po sv. maši so se zbrali vatjenci in č. duhovščina pri kosi, pri katerem so se vrstile napitnice. Prvi je slavnostno napis novomašniku v krasnem nagovoru črniški dekan veleč. g. Muračev. — Pri tej veseli priliki se je nabralo za „Slov. Širočče“ 50 K 16 v.

g Nesreča. Iz Št. Andreža nam pišejo: V sredo okoli 11. ure predpoludne je šel posestnik Ivan Gulin iz Sovodenj z upreženim konjem skozi Št. Andrež domov. Konj se je baje splašil in ne ve se kako, je prišla 62-letna Marijana Gorjan z otrokom v naročju na sredi ceste tako nesrečno pod konja, da jo je ojé zadelo ter jo vrglo z otrokom na tla. Pri tem si je zlomila rebro. Otrok se sicer ni hudo poškodoval, pač pa Gorjan. Z zlomljenim rebrom leži doma. Bati se je bilo še hujše nesreča, da ni voznik hitro potegnil konja nazaj.

g Nogo zdrobilo. — Iz Št. Andreža nam pišejo: V torek ob 7. uri zvečer je peljal nek posestnik dva soda vode na dveh vozeh. 9-letni Janez Krpan je pritekel za voznikom in se usedel med prvim in zadnjim vozom. Nesreča je hotela, da je padel z voza in kolesa zadnjega voza so mu desno nogo zmečkala.

g Porezal se je v Bukovici 42-letni opekar nar Stevančič Jožef in sicer na delu. Padel je na neko rezilo in si prav hudo porezal nogo. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico. Njegovo stanje ni ugodno.

g Utomila je danes popoldne v Mirnu v Vipavi 20-letna Natalija Jakil hčerka tovarnarja g. A. Jakila v Rupi. Kopala se je in nakrat je izginila v dno Vipave. Omenjeno budi že, da je bila pokojnica zaročena in da bi v kratkem času stopila pred oltar. — Pač huda nesreča za družino in za ženina. N. p. v m!

g Št. Peter pri Gorici. Kakor že naznanjeno, se je v četrtek popoldne naše občinsko starešinstvo konstituiralo v navzočnosti vseh starešin razun dveh, ki sta se pa opravičila, ker sta bila po poslih zadržana udeležiti se seje. Navzoč je bil tudi voditelj okrajnega glavarstva, okrajni komisar g. dr. Baltič. Za župana je bil soglasno izvoljen prejšnji župan gosp. France Černic. Za podžupane pa so bili izvoljeni posestniki: Blažič Andrej, Mervic Jožef, Furlan Ivan, Sokol Jožef, Breščič Miha, Brumat Franc, Grapulin Andrej in nadučitelj Lavrenčič Matija. Po dovršeni izvolitvi so se zbrali novi starešini v prostorih „Zadružnega Doma“, kjer so se pri izvrstni kapljici razgovarjali o načinu, katere čakajo novo starešinstvo. Vladalo je med njimi lepo soglasje, ki naj bi jih vedno spremljalo, ko se bodo razgovarjali v starešinstvenih sejah o občinskih zadevah ter skrbeli za napredok lepe Št. Peterske, občine in za dobrobit dobrih Št. Peterskih občinarjev.

g Nesreča. 14-letni Jožef Nardin iz Ločnika je padel te dni z nekega 4 metra visokega drevesa. Dobil je se precej poškodbe na glavi. Zdravi se v goriški bolnišnici.

g Zaboj mila se je našel na cesti med Rubijami in Gabrijami. Našel se je uže pred par meseci. Ker se dosedaj uklub ponovnemu razglasu ni nihče oglašil, se to spet razglaša. Oglasiti se je pri Karolu Petajan v Gabrijah.

g Toča je minula nedeljo padala v Koprivi pri Moši in v bližnjih vaseh in naredila še precej škode. Oklestila je hudo vinograde. Polovico poljskih predelkov in grozdja je uničila.

Iz ajdovskega okraja.

a Rihemberg — Zadnjo nedeljo je prejelo pri nas 179 otrok prvo sv. ob

remu v bojazni pred bolezni zleze korajža v hlače!

Kakor so z Angleškega naznanili, je tam v tem času umrl dosedanjši angleški zastopnik v Egiptu — Sir Eldan Gorst. Odslej bo zasedel v Kairi njegovo mesto znani maček Lord Kitchener. Arabcem seveda ni tudi ta po volji, njihovo politično geslo je namreč: proč z Angleži! Toda prorokujejo, da bo še dosti krokodilov v Niliti počrkalo, predno Angleži v Egiptu poberejo svoja šila in kopita in iz njega svoje pete odnesajo.

Konečno naj pride na vrsto tudi kaj o naši slovenski naselbini! Naša Šola se je te dni zaključila z običajno slavnostjo, naše rojakinje so sedaj po večini bolj proste, ker so njihovi gospodarji odšli do jeseni v Evropo, one so pa ratale za ta čas same svoje gospodinje in hranijo ključe in varujejo stanovanja. Nekatere so tudi odplute v domači kraj na „urlaub“. Mi jim privoščimo v ljubi domovini vse veselje, ki

hajilo. Uže na belo nedeljo jih je prislopilo prvikrat k mizi Gospodovi 147. Skupaj letos 326. Obakrat je bila slovesnost zelo gulinljiva. — V torek smo imeli procesijo za dež k sv. Duhu, v priazno Pedrije, kamor ni bilo še nikdar procesije. Tako velike procesije ljudstvo v Rihembergu ne pomni.

a Sv. Križ. — Naša občina ima moža, ki komaj čaka, kadar se mu bo reklo: „Gospod župan“. In ta mož je gospod učitelj Peter Medvešček. Torej župan in učitelj obenem. Ali se strinja to z zakoni, je njemu vseeno. Na Vipavskem bo to prvi slučaj, da bo za župana učitelj. — Naše ljudstvo se vedno bolj otresa vpliva liberalnega učiteljstva, ker je škodljiv. Križani pa si bodo postavili učitelja za župana. Sicer ne vemo, kako bo županoval. Znano je, da učitelj Peter Medvešček vedno toži o svoji mižeriji. „Učiteljstvo je lačno, učiteljstvo potrebuje kruha“, je večkrat pisal. Mož sicer nima majhnih dohodkov, a ne vemo, kako gospodari, da ima vedno le mižerijo in mižerijo. Kaj bo pa še potem, ko bo župan, ko bo moral tekati sedaj tja, sedaj sem — zastonj! Potem bo še mižerija, gospod Peter! — Sicer njegova mižerija nam ni mari, ampak bojimo se, da nam spravi tudi županstvo v mižerijo, kajti mižerija se ga drži kakor smola. Križan.

a Rihemberg. — V Rihembergu g. župnik ni bil obsojen radi agitacije, kot poroča „Narod“, temveč, ker je pri volilni komisiji izzivalno in sramotilno ter žaljivo povsem neutemeljeno podtikanje agitacije od strani nekega učuda označil z besedo: to je sramotno! Napad na župnika je bil res za župnika sramotilen in skrajno žaljiv, tako so tudi priče izpovedale. — Sicer bo še ena sodnija govorila.

a Vipavski kot. — Suša nas prisika, da je vse ovenelo. Fižola ne bo nič, otave tudi ne in če nam Bog ne pošlje dežja, bo kmalo ob vse grozje.

a Vipavska železnica. Poslanec Žitnik in tovariši so v državnem zboru predlagali: „Vladí se naroča, naj čimpreje vse potrebno ukrene, da se Vipavska železnica od Ajdovščine dalje podaljša po Vipavski dolini in zveže z južno želez. pri Postojni; ako bi bilo to iz kateregakoli vzroka nemogoče, naj se Vipavska železnica zveže z nameravano progno državnih železnic Štanje-Postojna.“

a Nogo zlomil. — Iz Črnič se nam poroča: 15 letni Podgornik Leopold je padel z nekega drevesa še precej visoko na tla. Pri padcu si je zlomil levo nogo. Prepeljali so ga koj v goriško bolnišnico.

Iz kanalskega okraja.

kl Iz Kanala. (Laž imata kratke noge.) — Naše „Veteransko društvo“

je priredilo dne 9. julija javno tombolo s plesom. Dobička ni bilo. „Soča“ je napadla naše „Marijine hčere“, češ, da, ko je prišla tema, so prišle k plesu in plesale do 1. popolunoči. Opljuvala jih je! Sedaj pa priobčuje odbor „Veteranskega društva“ v „Soči“, popravek, ki jo postavlja na laž. Grenka kislca! Društvo pravi v „Soči“ št. 87.: „Ni res, da so plesale Marijine hčere izvzemšene, res je pa, da radi tega, ker se niso udeležile Marijine hčere in Marijini novi plesa, je imelo društvo kljub ugodnemu vremenu jako slabe dohodke!“ Tukaj ima lažnjiva „Soča“ dokaz, da je lagala. A niti na um ji ne pride, da bi laž preklicala. Sram jo bilo! Laž ima kratke noge!

kl Projeli smo in objavljamo: Slavno uredništvo „Primorskega lista“ Gorica.

Ker nekateri misljijo, da sem jaz pisal dopis iz Kala, priobčen v Vašem listu z dne 27. julija št. 30, prosim, da mi blagovolite v prihodnji št. potrditi, da nisem jaz pisal dotičnega dopisa, kakor tudi, da nisem bil sploh z njim v nobeni zvezi.

Anton Grbec, kurat.

V Kalu, dne 31. julija 1911.

Potrjujemo, da goreomenjenega napisa preč. g. kurat A. Grbec ni ne pisal in da ni v nobeni zvezi z njim.

Uredništvo.

kl Iz Lokovca. — V nedeljo 6. avg. vršil se bo pri nas občni zbor kat. slov. izobraž. društva. Dnevní red: 1. Poročilo predsednikovo, 2. poroča tajnik, 3. blagajnik, 4. volitev novega odbora, 5. slučajnosti. Ker se gre za zopetno novo delo in nov napredek, kateremu so posvečene moči izobraž. dr. vabimo vse somišljenike na gotovo svidenje. Lokovčani, pridite! V naših vrstah je omika, v naših vrstah pravi napredek! Pristopite k društvu zlasti vi, mladeniči, nikdar vam ne bo škodovalo, česar se pri nas naučite!

Odbor.

Iz bovškega okraja.

b Log. (Smrten padec) — Porocati moramo o žalostnismrti posestnika Mihaela Črnuta iz Sp. Loga. Mož je šel z vozom v Rajbelj. Domov se je vratal pozno zvečer. Ne ve se kako, je padel z voza in kolo mu je šlo čez glavo in mu jo hudo poškodovalo, takoreč zmečkalo. Mimoidoči vojaki so ga našli še živega, ga prepeljali v Rajbelj, kjer je umrl.

Iz komenskega okraja.

km Štanje. Minulo nedeljo je gorila „ginajna“ z gozdicem v „Loki“ pod Štanjem. Začgal je suho travo malo

vse tu, že, posebno iz Italije, dasiravno tukajšnji laški listi še vedno zatrjujejo, da ni bilo na Laškem že dolgo tako izvrstno zdravstveno stanje, kot je letos in kličjo žveplo in ogenj nad podle obrekovalce in škodoželjneže, ki iz sovraštva do njih blažene domovine trošijo t. esnične vesti o koleri. Posebno imajo na pik avstrijske oblasti in časnik, ki so o tej zadevi med prvimi svet poznali. Seveda tem laškim gostobesednjem nihče nič ne verjame. No, kolere res še ni do zdaj v Egiptu, a neka še strašnejša bolezen ima tukaj svoje nezdo, in sicer tista, ki sliši na ime — kuga. V Aleksandriji n. pr. vsak teden umre kdo za kugo, pa čudno! ne nastopa kot epidemija, ampak v posameznih slučajih in zato nas ni nič kaj strah pred njo. Pa manjka se bolezni, če bi pred vsako človek trepetal, bi se ne upal ne jesti, ne piti, ne dihati — z eno besedo rečeno: bi ne mogel živeti. Ni treba torej, da kate-

remu v bojazni pred bolezni zleze korajža v hlače!

Kakor so z Angleškega naznanili, je tam v tem času umrl dosedanjši angleški zastopnik v Egiptu — Sir Eldan Gorst. Odslej bo zasedel v Kairi njegovo mesto znani maček Lord Kitchener. Arabcem seveda ni tudi ta po volji, njihovo politično geslo je namreč: proč z Angleži! Toda prorokujejo, da bo še dosti krokodilov v Niliti počrkalo, predno Angleži v Egiptu poberejo svoja šila in kopita in iz njega svoje pete odnesajo.

Konečno naj pride na vrsto tudi kaj o naši slovenski naselbini! Naša Šola se je te dni zaključila z običajno slavnostjo, naše rojakinje so sedaj po večini bolj proste, ker so njihovi gospodarji odšli do jeseni v Evropo, one so pa ratale za ta čas same svoje gospodinje in hranijo ključe in varujejo stanovanja. Nekatere so tudi odplute v domači kraj na „urlaub“. Mi jim privoščimo v ljubi domovini vse veselje, ki

In glej čuda, ena izmed teh žensk z belo svilnato krinko na obrazu, bogato olišpana z zlatom in biseri zakriči: „Kaj, vi ste Slovenec?“ Od samega začudenja je seveda pozabil prašani zapreti ust. Škoda, da ni bilo časa se s to odpadnico pogovoriti in natančneje izvedeti, iz katere vasi na Goriškem je, po narečju bi jo skoraj ugani, in kako je zašla v arabski harem; vrata so se namreč že po nekaterih besedah zapolnila, in vratar — črn kot sam vrag — je zavil: vua! Ni hudirja, kam vse zaide lahko naša ženska v Egiptu. In neredkokrat se vidi na ulici tu pa tam kako zakrinkano, katero se že po kretanju spozna, da ji je tekla zibel v slovenski zemlji. Če ne zasuži tako ženske, da bi je vsak dan tako namazali, kot so tista dva policaja v Kairi zastrelili bakšiša, potem ne vem kaj. Pa čemu besede, treba je dejaj; naj se pobrigajo zato tisti, ki imajo sveto dolžnost!

pridni 13 letni privandranec iz Trsta, ki je tam pased.

Županstvo in orožniki so takoj spravili može na mesto požara, da so ga omejili. Imeli so vočigled velike vročene težko delo. Konečno se jim je vendar posrečilo omejiti ogenj, sicer bi se bil vnel ves Štanjelski hrib, ki je na pol obdan z gozdom „Gradišče“. Škoda znaša okoli 500 K.

KM Iz Temnice. (Liberalno kamenjanje) — Minulo nedeljo se je par naših liberalnih podivjancev pokazalo, kaj so. Nek nemir se jih je polaščal celi teden, ker se je naše društvo pripravljalo na veselico v Novelu. Slišalo se je: Nabili bomo klerikalce, da bodo pominili. In res so mojstri kamenja. Tema je prišla. Kamenje so jeli liberalci pobirati, liberalna jeza jih je lomila. V noči so napadli 49-letnega Janeza Trampuža in ga s kamenjem tako ranili, da so ga morali prepeljati v goriško bolnišnico. Potem, ko so bili zadovoljni, da se je pretekala človeška kri, so šli, da so utolažili zeleni žolč. Enega napadalca so že odpeljali v zapor. — Ljudje, preč od liberalnih podivjancev!

KM Novelo. — O priliki nove maše našega rojaka preč. g. Pahorja, katero je z vso slovesnostjo in ob obilni asistenci in udeležbi vernega ljudstva daroval minulo nedeljo v Temnici, je priredilo Temniško „Slov. kat. izobraž. društvo“ pri nas popoludne kaj lepo veselico, katero je posetilo mnogo domačega in tujega ljudstva. Vsopred se je izvel tako dobro, da je bilo navzoče ljudstvo nad vse zadovoljno. Igralci in igralke so nastopali samozavestno. Skrbinski zbor je pel lepo in žel obilo pohvale. Tudi „Orli“ so nastopili prvič v kroju. Lepo število jih je bilo. Neolikani nasprotniki so piskali in kričali za „Orli“. Ravno to kaže, da imajo namesto pameti slamo v glavi sicer bi pustili poštene ljudi na miru. — Zahvaljujemo se vsem, ki so kaj pripomogli, da se je vse tako lepo izvršilo. Zahvaljujemo Skrbincu, „Orle“, igralce in igralke, g. Rogeljo za dvorišče itd. Bog plačaj! Naprej po začeti poti v strah nasprotnikom!

Iz sežanskega okraja.

S S Štjaka. — Slavnost, kakor smo imeli na dan sv. Jakopa, našega farnega patrona, ni še doživel Štjak. Imeli smo celodnevno češčenje presv. R. T. Že v pondeljek spovedoval je iz Križa došli P. Bonaventura in domači gospod. V torek zjutraj pa še dva druga soseda. Obhajanih bilo je blizu 500 vernikov. Bile so tri sv. maše, slovesna ob 10. s pridigo, katero je govoril braniški g. kurat. Ob 5. uri bil je sklepni govor ki ga je imel č. P. Bonaventura. Lepa je bila tudi procesija z Najsvetejšim, ki jo je vodil preč. g. župnik iz Št. Vida na Vipavskem. Vsem gospodom prisrčna zahvala za trud, zlasti pa Vam, domači g. kurat, ki ste nam poskrbeli za toliko dušno veselje! Čast Štjačanom, ki so se takorekoč polnoštevilno vdeleževali pobožnosti, zlasti pa vrlim mladeničem, ki jih ni bilo sram moliti glasno in tako vspodbudno svojo uro

molite! Le tako naprej fantje, ne dajte se mamiti od par lačnih harmonistov in zapeljanih razbrzdancov! Ve, dekleta, ki Vas je toliko in ste tako vnete za cerkev, plesu slovo za vselej! Če tudi nimate doma še Marijine družbe, pristopite pa k sosedni v Branici; saj jih je par Vaših tovaršic dol vpisanih in so srečne!

s Krasa. — C. kr. okr. glavarstvo v Sežani je poslalo nekemu županstvu dopis z dne 19. 7. t. l. štev. 9493/11, tičoč se dovoljenja javnih plesov. Iz njega je razvidno:

1. Da c. kr. okr. glavarstvo nima pravice plesa niti dovoliti niti preprečevati. —

2. Prepoved plesa od strani županstva ima odložljivo moč in utek je vložiti pri županstvu na starešinstvo, katero pa sklicuje župan kadar se mu zdi primerno.

3. Proti sklepu starešinstva je dopuščen utek na deželnini odbor.

Iz tega sledi, da morejo županstva plese popolnoma odpraviti.

Iz hržiškega okraja.

Nagla smrt. V soboto je v Sesljanu umrl nagle smrti 45-letni Pertot, pek, oženjen z družino. Dan poprej še zdrav in vesel, je ležal v soboto na mrtvaškem odru. —

Iz korminskega okraja.

kr Občinske volitve v Medani. — V soboto, dne 22. julija se je pri nas konstituiralo obč. staršinstvo. Za župana je bil izvoljen dosedanji župan g. Anton Zucchiati soglasno. Ravnotako so bili soglasno izvoljeni za podžupane gg.: Karl Toroš, France Kraševac in Henrik Perin. Pri volitvi je bil navzoč okr. komisar iz Gradišča g. Strasser. Pri obedu na starešinov, ki se je vršil po volitvi, se je nabralo za „Šolski Dom“ 7 K, katerim je dodal g. župan še 3 K, tako da dobi „Šolski Dom“ skupno 10 K.

kr Iz Medane. — Kakor vsako leto, tako bodemo tudi letos praznovali dne 15. avgusta naš cerkveni shod. Letos bo praznovanje še slovesnejše. Najela se je godba vojakov planincev, ki bo svirala pri procesiji popoludne, pri kateri se ponese kip M. B. — Najbrže da se bo ta dan vršil tudi vsebriški mladenički sestanek. Ako se bo vršil, bodemo poročali.

kr Fojana. — V Fojani se bo predila dne 18. avgusta prva veselica tamošnjega Katol. slov. izobraževalnega društva. Vaje za to se pridno vršijo. Po-

Jakob Šuligoj

urar c. kr. državne železnice

Gosposka ulica štev. 25
v Gorici.

Priporoča svojo zalogo vsakovrstnih zlatih, srebrnih, in stenskih ur, budilk itd. Zaloga zlatnine in srebrnine.

Vse po nizki cenii.

srečilo se je dobiti zelo ugoden velik prostor, kjer ne more nagajati ne dež ne pekoče solnce. Obeta se ob tej priložnosti tudi izlet briškega okrožja „Orlov“ v Fojano, na narodno mejo.

Trst 69 13 58 64 54

Loterijske številke.

29. julija

Štev. 2383

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba
zastavil II. četrletja, t. j. mesec ev

aprila, maja in junija 1910

začne v

ponedeljek, 4. sept. 1911,
ter se bo nadaljevala naslednje de-
lavnike in sicer četrte in pon-
deljke, od 9. ure zjutraj do 1. po-
poludne.

Dne 6., 9., 13., 16. in 20. sept.
bodo v dražbeni dvorani na ogled
sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se
prodajo na naslednji dražbi, od 10. do
12. predpoludne in od 3. do 4. pop.

V Gorici, 24. julija 1911,

Od ravnateljstva zastavljalnice.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredi Rašeta hiš. štev. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nimburskega in

drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in črevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejmih
in trgih ter ne dežeti.

Lekarna

Cristofoletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna m o č
teh kapljic je ne-
prekosljiva. Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno zličico
(Varstvena znamka) popije. Okrepé
šelodec, storé, da izgine v krat-
kem času omotica in šivotna
lénost (mrvtost). Te kapljice tudi
storé, da človek raje jé.

Cena steklenica 60 vin.

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica štev. 25

priporoča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo veliko
trgovino raznega jedilnega in ko-
lonjalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba
točna in solidna. Na željo odje-
malcev v mestu se blago do-
stavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

M. Šaligoj, urar v Gorici
ulica Barriera 43 (tik drž. kolodvora.)

Zaloga švicarskih
žepnih in stenskih ur,
budilk itd. Poprave se
izvršujejo točno in po
nizki ceni z enoletnim
jamstvom.

Zaloga najnovejših
orkestrijonov, šivalnih
strojev raznih sistemov.
Šivalni stroji pod jam-
stvom 10 let.

Daje se tudi na obroke.

Lepa pričika
za tiste, ki potu-
jejo v Gorico z državno železnicou.

Odlkovana pekarija
in sladčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega
peciva, torte, kolače za birmance
in poroke, piace itd. Prodaja
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev le za 8 K.

Vsled denarnih zadreg več velikih
tovarnih dobil naročilo, prodati veliko mno-
žino čevljev mnogo pod tovarniško ceno.
— Prodam zato ysakomur 2 para čevljev
za gospode in 2 za dame, rjavega ali čr-
nega usnja, zelo elegantno, najmočnejša
šasona: Vsi 4 pari stanejo le 8 K. Ve-
likost po št. Pošilja po povzetju:

A. Gelb, razprodaja črevljev, Krakovo 516.
Lahko se premeni ali denar vrne.

Potrežčeka
v starosti okoli 25 let sprejme v službo
tvrdka

TEOD. HRIBAR V GORICI.

Vstop s 1. septembrom.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Podpisani naznanjam svojim in drugim
odjemalcem, da sem preselil svojo krojaško
delavnico iz Križne ulice nasproti „Solskega
Doma“ v ulico sv. Antona na dvorišče
št. 7 v hišo g. J. Kopca, svečarja v
Gorici.

Priporočam slavnemu občinstvu v me-
stu in na deželi, posebno veleč. gg. duhov-
nikom svojo izvrstno delavnico za izdelo-
vanje talarjev in drugih spadajočih oblek.

Z odličnim spoštovanjem udani

Josip Smet,
krojaški mojster v Gorici.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega
orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delav-
nico cerkvenega orodja in cerkvenih posod,
svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in
prenavlja stare reči.

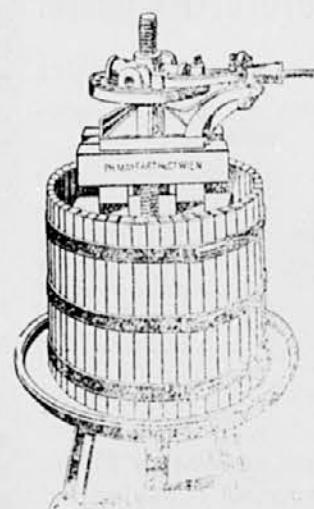
— Blago se razpošilja franko. —

Naša najmodernejše opremljena tovarna zavzemlje

skozi 40 let prvo mesto

med tovarnami za stiskalnice in vživa v strokovnjaških krogih

najboljši glas.

Zahlevajte posebni katalog št. 269 za vinske in sadne
preše, moštonne priprave, hidraulične stiskalnice, za
vinske in sadne mlince, stroje za odbiranje jagod itd.

Crez 650 kolajn in prvih daril itd.

Ph. Mayfarth & C.o

Dunaj, II. Taborstrasse 71.

Iščejo se zastopniki.

Nova trgovina z železnino
PINTER & LENARD

v Gorici v Raštelju št. 7.

Velika zaloga železa, cementa, kuhinjske posode, raznovrstnega orodja, za
poljedelce, mizarje, kovače i. t. d. sesalke, klosete, peči, štedilnike in vsi v to stroko
spadajoči predmeti.

Cene zmerne, postrežba solidna, prijazna in domača.

Cenj. občinstvu se toplo priporočava

Pinter & Lenard.

Tvrdka Konjedic & Zajec

trgovina z železjem v Gorici

v hiši „Goriške ljudske posojilnice“ (prej krojaška zadruga).

Priporoča bogato zalogo železa, pločevine vsakovrstnega kovanja za pohištvo in
stavbno mizarško, kovaško, kleparsko, klesarsko orodje, straniščne naprave in
upeljave, strešna okna, traverze, cement, svinčene in železne celi in pumpe, žico,
zična ograja, razno kmetijsko orodje, štedilnike, peči, kuhinska in hišna oprava.

Postrežba točna, domača incene konkurenčne.

Prosimo zahtevati listke blagajne radi kontrole.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

Delniška glavnica K 5,000.000.

Centrala v Ljubljani.

v GORICI

— Rezervni zaklad K 450.000.—

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

OBLEKE BENJAMIN

pri J. MEDVED - GORICA.

dobivajo se v veliki izbiri

♦♦♦ od kron 20–30 ♦♦♦